

**Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta
Ústav Českého národního korpusu**

nám. Jana Palacha 2, 116 36 Praha 1
tel.: +420 2 21 619 357, ucnk@ff.cuni.cz

Posudek na diplomovou práci Hsueh-Chi LIN

Česko-čínská animální frazeologie (kolokace a přirovnání)

Práce Hsueh-Chi LIN si klade náročný cíl srovnat českou a čínskou frazeologii ve vybrané oblasti animálních komponentů na rovině kolokační a u přirovnání, ne však v oblasti frazémů větných. Jejím teoretickým východiskem se stává česká frazeologická teorie, kterou poměřuje data v obou jazycích, východiskem praktickým jsou slovníky pro danou oblast v obou jazycích. Je třeba hned úvodem říct, že tu musela i řada dalších problémů, mimo rámec vlastní frazeologie, na které srovnání jazyků bližších zpravidla nenaráží.

Už v první kapitole musela vyložit čínskou lingvistickou tradici lišící mezi klasickými a tradičními čtyřznakovými frazémy (ČchengYu) a novějšími a mluvenějšími frazémy dalšími; v práci ovšem, po vyloučení věcí zastaralých, pracuje s obojím. Stejně tak předřazuje stručnou a nutnou informaci o typologické povaze čínštiny, která umožňuje pochopit řadu následujících problémů, resp. rysů, které čeština nezná, jako nevyhraněná povaha čínských slovních druhů, role slovosledu, nejasné lišení mezi kompozitem a kolokací, implicitnost vyjádření některých typů slov aj.

Práce se zaměřuje (kap. 3) napřed logicky na formální stránku uvedených frazémů v obou jazycích, kdy se napřed charakterizují komponenty a pak s bohatým komentářem frazémy podle jednotlivých struktur. Už zde se ukazuje na zásadní rozdíl mezi oběma jazyky ve struktuře substantivum-verbum a jejich variantách, které všechny patří k propozičnímu, tedy větnému typu v češtině a zde, v kolokačních frazémech, tedy obsazeny být nemůžou. Naproti tomu tu čínština má pestré množství typů formálně shodných s větou, které však fungují jako frazémy kolokační. Tato nejbohatší, bohatě dokumentovaná, přehledně tabelizovaná a kvantifikovaná kapitola je doplněna několika menšími: popisem významého typu čínských binomiálů, který je v češtině spíše okrajový; kapitolkou o variantách a transformacích. I tady se projevují typologické rozdíly: zatímco část základní struktury S-S zůstává v kolokacích, což jsou někdy však také binomiály, rozvinuté struktury v čínštině jsou vzhledem k tradici a specifické povaze řazeny zvlášť, jakkoliv pro to strukturálně není důvod. Jiným problémem, daným obtížně vymežitelnou povahou chování některých čínských frazémů, na rozdíl od českých, je lišení toho, co jsou varianty a tedy podoby jednoho frazému, a toho, co jsou transformace, jejichž odlišná funkce z nich dělá už frazémy dva apod. Je sympatické, že autorka toto konstatuje jako problém a věci se nesnaží řešit násilně.

Další kapitoly jsou už stručnější a věnují se významu a funkci. V sémantické kapitole, kde se jasně konstatuje rozdíl mezi sémantikou komponentů a celku frazému, se mj. velmi přehledně a opět v tabulkách mj. dozvíme, jak shodně, popř. odlišně animální komponenty oba jazyky využívají: zatímco např. čeština do kolokačních frazémů nezapojuje komponenty jako *tygr* (v přirovnáních figuruje), *jeřáb*, *kalmár* či pochopitelně bájněho a jen čínského ptáka *feng*, užívá se naopak v čínštině méně *kočka*, *lev* apod. Zajímavé a nápadné je také vyšší užití číslovek v čínštině. Ve funkční kapitole, kde zapojila už i autentické příklady z korpusu, se především demonstruje polyfunkčnost čínských frazémů daná jejich syntaktickou pozicí odpovídající v podstatě povaze lexémů. Největší rozdíly mezi oběma jazyky se konstatují u přirovnání, kde v čínštině představuje značný problém častá elipsa komparátoru, která ztěžuje jejich formální identifikaci a vedoucí ke kolísání v interpretaci. Následuje stručný závěr.

Práce je doplněna bohatým soupisem materiálu v přílohách.

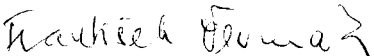

**Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta
Ústav Českého národního korpusu**

nám. Jana Palacha 2, 116 36 Praha 1
tel.: +420 2 21 619 357, ucnk@ff.cuni.cz

Autorka v předkládané práci dokázala nashromáždit značný materiál (přes tisíc v každém jazyce), dokázala ho za použití dané teorie úspěšně setřídít a interpretovat a přesvědčivě tak řešit po cestě i řadu neobvykle velkých problémů; jistým menším nedostatkem je občas formulační stránka a překlepy. Protože splňuje požadavky kladené na diplomové práce, může být obhajována.

22. září 2006

Prof. PhDr. František Čermák, DrSc.
vedoucí práce